

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tilastokeskuksesta annetun lain ja tilastolain muuttamisesta

Johdanto

Esityksessä ehdotetaan, että lakiin tilastokeskuksesta lisätään Tilastokeskuksen tehtäväksi tutkija- ja aineistopalvelu ja oikeus ottaa vastaan, käsitellä ja säilyttää aineistoja tutkijapalvelua varten. Tilastolakiin laajennetaan Tilastokeskuksen tiedonsaantioikeuksia eräisiin henkilötietoryhmiin ja lisätään hyvinvointialueet tiedonantovelvollisiksi. Lakiuudistuksella mahdollistetaan yksikkötason tutkimusaineistojen nykyistä selvästi ajantasaisempi luovuttaminen tutkimus- ja selvityskäyttöön.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1. 2023.

Tausta

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä yhteistyössä Tilastokeskuksen kanssa.

Lakiin Tilastokeskuksesta lisätään Tilastokeskuksen tehtäväksi tutkija- ja aineistopalvelu sekä oikeus ottaa vastaan, käsitellä ja säilyttää aineistoja tutkijapalvelua varten.

Yhteiskunnassa on kasvanut tarve saada tietoa nopeammin päätöksentekijöiden ja tutkijoiden käyttöön, siksi tutkijapalvelun asemaa Tilastokeskuksessa tulee selkeyttää ja vahvistaa.

Lisäksi helpotetaan Tilastokeskuksen tiedonsaantia eräisiin aineistoihin, siksi tilastolaissa laajennetaan Tilastokeskuksen tiedonsaantioikeuksia eräisiin henkilötietoryhmiin ja lisätään hyvinvointialueet tiedonantovelvollisiksi.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on selkeyttää ja vahvistaa tutkijapalvelun asemaa Tilastokeskuksessa sekä mahdollistaa yksikkötason tutkimusaineistojen nykyistä selvästi ajantasaisempi luovuttaminen tutkimus- ja selvityskäyttöön.

Vastausohjeet vastaanottajille

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoanne luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle lain tilastokeskuksesta ja tilastolain muuttamisesta. Myös muut kuin alla Jakelu-kohdassa mainitut tahot voivat antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse. Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin.

Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivuilta Ohjeet >Käyttöohjeet.

Huomaattehan, että kaikki lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Lausunto pyydetään toimittamaan valtiovarainministeriölle viimeistään 14.1.2022.

Valmistelijat

Lainsäädäntöneuvos Ilkka Harju, valtiovarainministeriö, p. 0295 530 215
(etunimi.sukunimi@gov.fi)

Neuvotteleva virkamies Minna Sneck, valtiovarainministeriö, p. 0295 530 299
(etunimi.sukunimi@gov.fi)

Erityisasiantuntija Artturi Björk p. 0295 530 030 (etunimi.sukunimi@gov.fi)

Liitteet:

[HE_FI_Tilastokeskuslain ja tilastolain muuttamisesta_korjattu3.12.2021.docx](#)

Jakelu:

Ajatushautomo Magma
Ajatuspaja Libera
Demos Helsinki oy
Digi- ja väestötietovirasto
East Office
Elinkeinoelämän tutkimuslaitos Etlä
Elinkeinoelämän valtuuskunta EVA
Eläketurvakeskus
Finanssivalvonta
Findata
Helsingin yliopisto
Helsinki GSE
Ilmatieteen laitos
Itä-Suomen yliopisto
Jyväskylän yliopisto

Kalevi Sorsa -säätiö
Kansallisarkisto
Kansaneläkelaitos
Kotimaisten kielten keskus
Lapin yliopisto
Liikenne- ja viestintäministeriö
Luonnonvarakeskus
Maa- ja metsätalousministeriö
Maahanmuuttovirasto Migri
Maanmittauslaitos
Oikeusministeriö
Opetushallitus
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Patentti- ja rekisterihallitus
prof. Jaakko Pehkonen (Jyväskylän yliopisto)
prof. Jani Erola (Turun yliopisto)
prof. Markus Jäntti (Tukholman yliopisto)
prof. Otto Toivanen (Aalto yliopisto)
prof. Roope Uusitalo (Helsingin yliopisto)
prof. Simo Aho (Tampereen yliopisto)
Puolustusministeriö
Rahoitusvakausvirasto
Rikosseuraamuslaitos
Sisäministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Suomen Akatemia
Suomen Kuntaliitto
Suomen Pankki
Suomen ympäristökeskus
Tampereen yliopisto
Tapaturmavakuutuskeskus
Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
Tietosuojavaltuutetun toimisto
Tilastokeskus
Traficom
Tulli
Turun yliopisto
Tutkimus- ja innovaationeuvosto
Tutkimuseettinen neuvottelukunta
Tutkimuslaitosten yhteenliittymä Tulanet
Työ- ja elinkeinoministeriö
Työn ja talouden tutkimus LABORE
Työterveyslaitos
Ulkoministeriö
Valtiokonttori
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT
Valtioneuvoston kanslia
Vasemmistofoorumi ry:
Verohallinto
Väylävirasto

Ympäristöministeriö
Åbo Akademi

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko Tilastokeskukselle hallituksen esityksessä kirjattu uusi tehtävä selkeästi kuvattu?
2. Miten arvioitte valtioneuvoston etusijaa käyttöluvahakemusten käsittelyssä suhteessa alaiseen hallinnon viranomaisiin?
3. Ovatko hallituksen esityksen ehdotusten tietosuoja koskevat pykälät riittävän täsmällisiä?
4. Onko aineiston tietosuoja oikeudellinen käsittelyperuste riittävästi kuvattu?
5. Onko aineiston säilytystä koskeva tekstiosuus riittävän täsmällinen?
6. Onko tietojen käyttötarkoitus rajattu riittävän selkeästi?
7. Ovatko raaka-aineiston ja valmisaineiston käyttörajaukset riittävän selkeitä?
8. Mahdollistaako hallituksen esitys tutkijalle luovutettavien tietojen antamisen suoraan Tilastokeskuksen tutkijapalvelulle, kun tutkijan on tarkoitus käsitellä tietoja tutkijapalvelun etäkäyttöympäristössä?
9. Edistääkö hallituksen esitys tutkimuksessa hyödyllisen tiedon saamista tutkijoiden käytettäväksi?

Spolander Mikko
Valtiovarainministeriö

Harju Ilkka
Valtiovarainministeriö